

Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

3. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати від 01.01.2000 р. // Урядовий кур'єр – 2002. – № 68. – Ст. 356.

4. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання за якістю // Постанова Ради Міністрів РСР від 25.04.1966 р. № П-7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/va007400-66>

5. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю: Постанова Ради Міністрів РСР від 14.06.1965 р. № П-6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/va006400-65>

УДК 339.172:347.731.1 (447)(043.2)

Хамзін Т.Р., аспірант,
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна
Науковий керівник: Армаш Н.О., д.ю.н., доцент

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Функціонування сучасного ринку знаходиться в залежності від ринкового середовища, важливим елементом якого є ринкова інфраструктура, що являє собою сукупність суб'єктів господарювання, які забезпечують рух товарів, послуг, грошей, цінних паперів та робочої сили. Одним із таких особливих суб'єктів господарювання виступає біржа як постійно діючий організований оптовий ринок, на якому здійснюється торгівля біржовими товарами.

Біржа як економічна категорія відображає сукупність економічних відносин постійно функціонуючого ринку, на якому концентрується інформація про той чи інший товар (попит і пропозиція, якісні характеристики тощо), відбувається його купівля-продаж за зразками, формуються ціни, а також здійснюється торгівля цінними паперами та іноземною валютою. Актуальність обраної теми обумовлена сучасним станом розвитку економіки України. З переходом до ринкової економіки виникла необхідність у формуванні повноцінних гуртових ринків продовольства, сировини для підприємств, цінних паперів і конвертованого грошового капіталу [4, с. 116].

Із прийняттям Господарського кодексу України нормативно визначається і поняття товарної біржі як особливого суб'єкта господарювання, який надає послуги в укладенні біржових угод, виявленні попиту і пропозицій на товари, товарні ціни, вивчає,

упорядковує товарообіг і сприяє пов'язаним з ним торговельним операціям [1].

Даним кодексом також визначено, що товарна біржа є юридичною особою, а отже, має зв'язок із правовими формами.

У ст. 7 Закону України «Про товарну біржу» [2] йдеться про державну реєстрацію товарної біржі, отже, хоч біржа і є самостійною організацією, маючи свої органи управління, статут і можливість саморегулювання, не зможе функціонувати без проходження процедури реєстрації як юридичної особи відповідно до чинного законодавства України, реєстрації юридичних осіб.

До того ж у Господарському кодексі України, у ст. 279 «Товарна біржа», також передбачена державна реєстрація товарної біржі, яка провадиться відповідно до вимог ст. 58 цього Кодексу [1].

Проте угоди, що зареєстровані на біржі, не потребують нотаріального засвідчення і вважаються виключно внутрішнім документом, зміст якого підлягає розголошенню тільки при вирішенні спірних питань у судовому порядку або на письмову вимогу органам прокуратури, служби безпеки, внутрішніх справ у випадках, передбачених законодавством України. Оскільки товарні біржі здійснюють виробничу і комерційну діяльність, функціонуючи в податковому полі біржі як фізичні та юридичні особи підлягають оподаткуванню та є платниками податків і зборів [3, с. 121].

Окрім державних нормативно-правових актів, біржі мають внутрішні нормативні акти, що забезпечують їх функціонування. До таких відносять статут біржі, засновницький договір та правила торгівлі. У статуті товарної біржі, згідно зі ст. 6 Закону України «Про товарну біржу», зазначено предмет і цілі біржової діяльності, органи управління біржею, організаційну структуру біржі, права та обов'язки членів біржі, порядок припинення роботи біржі та інші положення. Правила біржової торгівлі теж зазначені у ст. 17 Закону України «Про товарну біржу» і тим самим регламентують діяльність бірж [2].

Затверджуються правила біржової торгівлі загальними зборами членів товарної біржі. У правилах визначаються: строк та місце проведення біржових операцій, склад учасників біржових торгів, порядок здійснення та реєстрації біржових операцій, порядок визначення та розмір плати за користування послугами біржі, відповідальність учасників та працівників біржі за невиконання або неналежне виконання правил біржової торгівлі та інші положення, встановлені органами управління біржі.

Існуюче нормативно-правове забезпечення біржової торгівлі в нашій країні в неповному обсязі здатне забезпечувати і регулювати біржовий ринок сьогодення. Слід зазначити, що закони, постанови, програми, укази президента акти та інші нормативно-правові документи постійно доповнюються, вносяться зміни, дуже повільно, але розробляється більш досконалий документальний супровід для успішного функціонування

біржової торгівлі, що базується на основі врахування цілої низки факторів [3, с. 122].

Таким чином, нормативно-правове забезпечення біржової торгівлі в нашій країні на сучасному етапі розвитку країни не є досконалим, проте формування ефективного правового поля надає можливість учасникам біржових торгів отримати гарантії виконання біржових угод і можливість страхувати цінові ризики. За цих та інших умов біржовий ринок в дійсності стає місцем вільного ціноутворення, що сприятиме високоефективним економічним взаємовідносинам.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.

3. Карпенко Л.Ф. Нормативно-правове забезпечення біржової торгівлі в Україні / Л.Ф. Карпенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://globalnational.in.ua/archive/9-2016/25.pdf>

4. Малишко В.М. Виникнення інститутів біржової торгівлі в Україні / В.М. Малишко, І.О. Присяжнюк // Юридичний вісник. – № 1. – С. 116-120.

УДК 346.13+347.113(043.2)

Чайковська А. О., Філюшина А. С., студентки,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Слободська І. А., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ»

За умов економічних перетворень і реформування господарського законодавства одним із ключових завдань вітчизняної правової науки є переосмислення значення договору для обслуговування господарського обороту, оскільки це важливо для організації процесу суспільного виробництва та управління ним, для забезпечення оптимального узгодження різноманітних економічних інтересів. Усвідомлення таких функцій договору вимагає формування нового підходу до нього у сфері господарювання з урахуванням динаміки розвитку відносин, які цей договір упорядковує.

В останні роки в науковій юридичній літературі України теоретичні питання господарського договору не були предметом комплексного, цілісного вивчення. Проте розробка доктринального поняття господарського договору та способів його укладення, а також